

UT OMNES UNUM SINT

Dar 2021-aisiais Lietuvos Respublikos Seimas, atsižvelgdamas į istorinės, politinės, sociokultūrinės atminties išsaugojimo svarbą, 2023-juosius paskelbė Lietuvos sostinės Vilniaus ir Gedimino laiškų, Klaipėdos krašto ir Šv. Juozapato metais. „Geologijos akiračiai“ prisideda prie iniciatyvos ir skelbia šioms sukaktims dedikuotus straipsnius.

Tęsiame pirmajame šių metų numeryje pradėtą Vilniaus paminėjimo jubiliejui skirtų straipsnių seriją. Ši kartą J. Satkūnas ir G. Vaitkevičius siūlo atsigręžti į tolimus laikus, kai dabartiniame Vilniaus centre formavosi unikalus kalvynas, kuris vėliau gyventojų kūrybingai pritaikytas miesto gynybai. Vilnius garsėjo kaip tolerancijos įvairioms tautoms, kultūroms ir religijoms miestas. Švč. Trejybės bažnyčioje ir Bazilijonų vienuolyne subrendo iš Ukrainos į Vilnių mokyti atvykęs ir ilgam čia pasilikęs graikų apeigų katalikas (unitas) Ivanas Kuncevičius – vienuolis Juozapas. 1623 m. jis nužudytas ortodoksų sukurstytos minios Vitebske, 1643 m. paskelbtas palaimintuoju, o 1867-aisiais – šventuoju. Juozapas visus, visur ir visada ragino gyventi vienybėje. Šiandien neramumą draskomame pasaulyje tai kaip niekada aktualu.

Vienybės prirėkė ir Klaipėdos sukilėliams 1923 m., kai pagaliau pavyko šį kraštą realiai prijungti prie Lietuvos Respublikos. Tai vienas svarbiausių mūsų šalies XX a. geopolitinių laimėjimų, kurio šimtmetį šiomet minime. Įdomu, kad tais pačiais metais gimė mokslininkas, pirmasis ėmėsis nuoseklių Baltijos pajūrio ir jūrio tyrimų, – akad. V. Gudelis. Išskirtinė sukaktis paminėta įdomiais renginiais, apie kuriuos pasakoja akad. A. Grigelis, daug gražių žodžių akademikui skiria prof. O. Pustelnikovas. Šiame numeryje savo darbus pristato dabartiniai Baltijos pajūrio tyrėjai D. Jarmalavičius, G. Žilinskas, D. Pupienis ir jaunoji mokslų daktarė R. Janušaitė.

Šiais metais tikrai gausu sukakčių. J. Satkūno, V. Baltrūno ir V. Pukelytės straips-

niuose pasakojama apie gegužės mėnesį paminėtą geologo kunigaikščio A. K. Giedraičio 175-metį, o G. Žalūdienė, minint J. Lukoševičiaus 160-ąjį gimtadienį, pristato Rusijos kalėjime jo parašytus darbus. 100 metų jubiliejų šią vasarą būtų šventės ir pirmasis Lietuvos geologų sąjungos garbės narys V. Mikaila. Apie jo darbus tiriant Lietuvos naudingąsias iškasenas rašo A. Linčius. Gražios sukakties proga V. Baltrūnas sveikina hidrogeologą dr. A. Zuzevičių, o „Geologijos akiračiai“ jubilieui dėkoja už paramą leidžiant žurnalą.

Prisiminimais apie tarptautinius projektus šiame numeryje dalijasi B. Paukštys, o akad. G. Motuza pasakoja, kaip prieš penkiasdešimt metų Dzūkijoje rasta aukštos kokybės geležies rūdos. Gražia Geologų duobės (smegduobės) atsiradimo dvidešimtmečio švente džiaugiasi V. Mikulėnas, o S. Gegieckas pristato naujuosius „Aukštinio geologų plaktuko“ laureatus bei tradicinę Geologų dienas paminėti skirtą konferenciją.

Kartu su A. Augūniene dėkojame jaunųjų geologų stovyklos rėmėjams, vadovams ir mokytojams, o su E. Rudnickaite džiaugiamės Vilniaus universiteto absolventais ir jauna mokslų daktare Milda Grendaite. Linkime jiems didžiausios sėkmės! Didžiuojamės daug pasiekusiais kolegomis, kurie savo darbų rezultatus pristato tarptautiniuose renginiuose. Apie kai kuriuos jų pasakoja L. Gedminienė, T. Želvyys, V. Pukelytė, D. Kisieliene, P. Brazdžiūnas, D. Pupienis ir S. Rinkevičiūtė. Na, o E. Raudonytės-Svirbutavičienės mintys nuskradins mus į tolimąją Japoniją.

Rodos, taip prasmingai ir gražiai galėtume gyventi, dirbti, keliauti, džiaugtis... Deja, pasaulis labai neramus. Niekada nepamirškime, kad tik būdami vieningi esame stiprūs. Sekime šv. Juozapato kaip gyvenimo moto pasirinktais evangelijos (Jn 17, 21) žodžiais: „Tegul visi bus viena!“

Jūsų „Geologijos akiračiai“